

Rodrigo Cuevas

ULA IRURETAGOIENA

Musika jarraitzailea bazara, Rodrigo Cuevas ezaguna izango zaizu. Gure lurretan gonbidatua izan da, Bilboko Aste Nagusian, Iruñeko Enmusikadas eta Oreretan bukatu berri den Atlantikaldian, eta Erromeriak bira kantatu eta dantzatu dio bere fan talde zabalari. Rodrigo Cuevasek musika folklorikoaren berrikuspenarekin lurraldetasun ekintza handia burutzen du eskenatokitik eskenatokira eta horregatik ekarri nahi dut hizketaldi honetara.

Lehenik, bere lan musikala hizkuntza txikien aldeko kantu bat da, Asturiaseko hizkuntza darabilelako, erdararekin nahasian egoki ikusten duenean. Eta gura etortzean, “euskara de carretera”-z hitz egin zion publikoari, eta “nork dio euskara zaila dela?” gaineratu zuenean Rodrigok daukan etorri umoretsuan, bertarututako bihotza harrapatu zuen. Lotsagabekeria, atrebentzia eta ausardiarekin folklore asturiarra musikatzen eta performatzen du, moderno bilakatu arte. Tradizioan oinarritutako musikarekin lurralde aldarrikapen argian kokatzen da, eta jota, txotisa, kuplea, fandangoa tekno eguneratuarekin osatzen du ekitaldi musikala, landa lurraekin lotutakoari purpurina erantsiz. Lurraldea du mintzagai eta landa lurraren defentsari kantatzen dio konplexu eta lotura erromantikorik gabe, maitasunetik. Seguru kritika zorrotzak jasoko dituela marika iruditeria eta show-a darabilelako, serioegia den tradizio-identitarioaren eraldaketarako. Ja! Baina kalitatezko maila artistikoarekin publiko gazte eta heldua tradiziozko abesti eraldatuekin dantzan eta abesten jarri ditu.

Inbidiaz begiratu ahal zaio arkitekteratik musika tradizionalarekin Rodrigo Cuevasek egiten duen lan eta arrakastari, folklorea gai bizi bat dela defendatu eta praktikatzen duelako eta ez delako erdibidean gelditzen. Musikarekin irekitasuna duten horiek arkitektura tradizionalaren errebisioarekin jarrera berdina balute, kokapen puristak mugitzeko bidexkan ginatete. ●

Gaztelera ez den beste hizkuntzatan hitz egiteagatik kaleratu izan dituzte diputatuak Espainian.

Lasai, euskara entzungo da-eta

GORKA PEÑAGARIKANO GOIKOETXEA

Irailaren 19tik aurrera, Espainiako Kongresuan euskaraz hitz egin dezakete diputatuak. Legea oraindik ez dago onartuta, baina tematu egin da PSOE, oso lehen bilkuran aplikaturik egon dadin neurria, eta egon egongo da, ez izan zalantzarik. Eta aizue, sinbolikoki bada ere, balioko du amurriar ultraeskuindar figurak hainbeste gorroto duen euskara entzuteko. Belarriak estaliko ditu ala itzultzailearen laguntza eskatuko du?

Hain justu ere egun berean, Europako Batasuneko Kontseiluak eztabaidatu egingo du euskarari, katalanari eta galizierari izaera ofiziala aitortzeko eskaera. Espainiako Gobernuak, jakina, babesa adierazi dio egitasmoari –zer egitera ailegatz den bat, besteen beharra duenean-. Aldiz, Frantziako Gobernuak esan du ezetz, jakina, ezer gutxi axola zaiolako Bordeletik behera gertatzen dena, Miarritzeko uda sasoia eta kasinoaren errentagarritasuna salbu. Dioena da “hizkuntza erregionalak” ofizial bihurtzeak zalantzak eragiten dizkiola; terminologiak deskribatzen dio identitatea. Diskurtso ideologiko horretara batu da Suedia, eta “arriskutsua” hitza gehitu dio, “asko” direlako EBn ofizialak ez diren hizkuntza gutxituak, eta “ondorio juridiko eta finantzario handiak” sor ditzakeela balizko domino efektu batek.

Neurria ez da etorriko euskaldungoaren mundua salbatzera, baina albiste pozgarri gisa saldu zaio gizarteari. Ez da zoritxarrekoa, ez, jakina. Euskaraz entzun ahalko ditugu politikariak, eta Espainiako presidentek euskara entzungo du. Baina eskakizunak ez ditu hizkuntza gutxituetan entzungo. Gauza inportanteak erdaraz egiten dira –baxoako eta brebetako azterketak, esaterako-, baina esan ere, eta ez dago Madrilera joan beharrik. Gasteizko parlamentuan, kexa, aldarri eta iragarpen inportanteak erdaraz esaten dira. Edo elebitan, baina inoiz ez euskaraz soilik; alderdi guztiek egiten dute gauza bera. Lehendakaria ETB1eko albistegietan erdaraz entzuteak izan ohi du sarri zergatia: gaztelera soilik esan duela modu horretan. Azpitoluak ez jartzea, hori beste kontu bat da.

Hainbat diputatu euskaraz mintzatuko dira Madrilan, baina etxera elebitan datorren dokumentu administratiboak irakurri badaezpada erdaraz, bien artean kontraesanik balego, jakina da-eta zein egongo den zuzen. ●